

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Fotografie Josefa Černého

KVĚTEN 1977

JIRÍ SUMARA

Revoluční básníci

Ve strofách veršů
jako z zákopec
jim tlukot srdce zní
a ochraptělý dech.

Revoluční básníci
všech pluků a rot!
Jejich letokruhy maže
déšť, vítr a pot.

Na které kótě nebyli jste?
U slavobrán vás nevidět.
Rukopis
pod prachem čtu na zdech.
Prověřeno.
Mín už nět.

Nová svoboda, 9. dubna 1977

RUDÝ PRAPOR VLÁDY ČSSR a ÚRO SIGMĚ

Mezi úspěšnými podniky, jimž vláda ČSSR a ÚRO propůjčily **putovní rudý prapor 6. pětiletky za hospodářské výsledky dosažené v roce 1976**, patří i n. p. **SIGMA HRANICE**.

Pracující n. p. SIGMA se s úkoly státního plánu prvního roku šesté pětiletky podle celopodnikového závazku vyrovnali už 20. prosince 1976, do konce roku překročili výrobu zboží v hodnotě 1,3 miliónu Kčs. Velmi dobrých výsledků dosáhli v exportu. Do poloviny prosince překročili dodávky do SSSR o šest miliónů korun, celkem vyvezli zboží v hodnotě o 11 miliónů vyšší, než jim ukládal plán. Zvládli také rovnoměrně plnění zisku a vyrovnali se s dalšími kvalitativními ukazateli politickohospodářské směrnice roku 1976. Při překonávání výrobních potíží a dosahování úspěšných výsledků pomohla široce rozvinutá socialistická soutěž, zejména úsilí sdružené brigády Josefa Krále, která úkoly celého roku splnila už o měsíc dříve a svým závazkem dala podnět k celostátnímu hnutí v uplatňování třísměnného provozu u numericky řízených strojů. Podnik také plní sociální program péče o pracující, v roce 1976 bylo dokončeno čtyřicet družstevních bytů pro zaměstnance, závodní mateřská škola je rozšiřována o dalších třicet míst. Také v letošním roce pracující SIGMY chtějí úspěšně zvládnout úkoly druhého roku šesté pětiletky za přispění celopodnikového závazku k 60. výročí VŘSR a k IX. všeodborovému sjezdu.

Počet obyvatel města HRANIC v roce 1976

Podle údajů okresního oddělení Českého statistického úřadu v Přerově mělo město Hranice k 1. lednu 1976 celkem 13.720 obyvatel.

V roce 1976 se v Hranicích narodilo 192 chlapců a 131 dívek, celkem 323 dětí; zemřelo 97 mužů a 77 žen, celkem 174 osob, takže přirozený přírůstek činí 149 osob.

V roce 1976 se do Hranic přistěhovalo 354 mužů a 290 žen, celkem 644 osob; vystěhovalo se 177 mužů a 175 žen, celkem 352 osob, takže stěhováním přibýlo 292 osob. Celkový přírůstek tedy činí 441 osob.

V roce 1976 bylo v Hranicích uzavřeno 146 sňatků, avšak zároveň rozvedeno 38 manželství.

Podle údajů okresního oddělení Českého statistického úřadu čítaly Hranice k 31. prosinci 1976 celkem 17.077 obyvatel, z toho 8.304 mužů a 8.773 žen. V tomto počtu bylo zahrnuto obyvatelstvo těchto integrovaných obcí: Velká s mísíní částí Lhotka, Drahotuše, Valšovice, Slavič, Středolesí a Uhřínov.

Je nás patnáct miliónů

Podle propočtu Federálního statistického úřadu dosáhla ČSSR dne 28. března 1977 patnácti miliónů obyvatel. Jak zdůraznil na tiskové konferenci, kterou v pondělí 28. března uspořádala Vládní populační komise, místopředseda vlády ČSSR Matej Lúčan, pozitivní vývoj v populačním vývoji je výsledkem všestranné péče naší socialistické společnosti o mladou generaci. Za patnáctimiliónového občana našeho státu je považováno každé dítě, narozené v pondělí 28. března 1977.

V hranické nemocnici se na porodním oddělení narodily 28. března tyto děti:

Marek ZWIERZ ve 2.40 hodin, bytem Hranice, tř. 1 máje 1665, **Patricie KUPČÁKOVÁ** v 7.30 hodin, bytem Hranice, Rezkova 1668 a **Petr DYNKO** v 10 hodin, bytem na Potštátě č. 200.

LN

DEN UČITELŮ 1977

28. března oslavila naše společnost spolu s pedagogickými a výchovnými pracovníky Den učitelů. Rada MěstNV v Hranicích udělila jako každoročně při této příležitosti čestná uznání učitelům a školským pracovníkům, kteří se aktivně zapojují do veřejně prospěšné práce ve městě a ve svém vyučovacím a výchovném působení ve škole dosahují velmi dobrých výsledků.

Na besedě s představiteli města dne 28. března 1977 převzali čestná uznání rady MěstNV v Hranicích tyto vyhodnocení pedagogičtí a výchovní pracovníci: **Anna Blažková**, učitelka mateřské školy při nemocnici v Hranicích, **Miluše Gadasová**, učitelka závodní mateřské školy n. p. SIGMA, **Drahomíra Hlavicová**, učitelka mateřské školy na Struhlovsku, **Libuše Lukešová**, vedoucí sestra jeslí v mateřské škole na Hromůvce, **Ludmila Šimová**, učitelka závodní mateřské školy n. p. HCV, **Jiří Hrabovský**, učitel I. ZDŠ v Hranicích, třída 1. máje, **Jarmila Mikulíková**, referentka I. ZDŠ v Hranicích, třída 1. máje, **Eliška Šebestíková**, učitelka II. ZDŠ v Hranicích, Šromotovo nám., **Světlana Ludmilová**, učitelka III. ZDŠ v Hranicích, nám. 8. května, **Marie Klvaňová**, zástupkyně ředitele ZDŠ v Hranicích-Drahotuších, **Anna Čechová**, vychovatelka dětského domova zvláštní školy internátní v Hranicích, **Jana Pekorná**, profesorka gymnázia, **Marie Létalová**, učitelka péče o nemocné a odborné praxe střední zdravotnické školy, **Dagmar Spilková**, profesorka střední průmyslové školy, **ing. Rudolf Perstický**, profesor střední průmyslové školy, **inženýr Jiří Sumara**, ředitel střední lesnické technické školy, **inženýr Lubomír Blahota**, pedagogický zástupce ředitele střední lesnické technické školy, **inženýr Jan Jaroš**, profesor střední lesnické technické školy, **Oskar Orava**, mistr odborného výcviku odborného učiliště n. p. SIGMA, **Naděžda Honzíková**, učitelka lidové školy umění.

Na shromáždění 25. března 1977 v Přerově převzali vyznamenání tyto učitelé a kolektivy:

čestné uznání rady ONV: **Eva Raabová**, učitelka I. ZDŠ, Hranice, třída 1. máje, **čestné uznání školské komise a odboru školství ONV:** **Libuše Rakušanová**, učitelka I. ZDŠ Hranice, třída 1. máje.

diplom odboru školství ONV: **Rudolf Koláček**, školník zvláštní školy internátní Hranice, **Vladimír Králík**, učitel II. ZDŠ Hranice, Šromotovo nám., **Naděžda Horáková**, ředitelka mateřské školy Hranice, Komenského ulice.

Na slavnostním shromáždění 23. března 1977 v Divadle Petra Bezruče v Ostravě byli vyznamenáni tito učitelé:

čestné uznání rady Severomoravského KNV bylo uděleno **Marii Martochové**, pedagogické vedoucí teorie ošetřování, péče o nemocné a odborné praxe střední zdravotnické školy v Hranicích,

čestný titul „VZORNÝ UČITEL“ byl udělen **Janu Zatloukalovi**, řediteli II. ZDŠ v Hranicích, Šromotovo náměstí, **veřejné ocenění odboru školství Severomoravského KNV a Severomoravského krajského výboru Odborového svazu pracovníků školství a vědy** obdržel **kolektiv lidové školy umění v Hranicích**.

Na slavnostním shromáždění 28. března 1977 v Karolinu v Praze převzal **čestný titul „ZASLOUŽILÝ UČITEL“**, udělený vládou ČSR, **Ludvík Novotný**, profesor střední zdravotnické školy v Hranicích, a delegace střední lesnické technické školy v Hranicích, vedená ředitelem ing. Jiřím Sumarou, převzala čestný název **„Závod XV. sjezdu KSČ“**, který ÚV KSČ, vláda ČSSR, ÚRO a ÚV SSM udělily **školnímu lesnímu hospodářství střední lesnické technické školy v Hranicích**.

PhDr. Ivan Krška:

K první stávce dělnictva v Hranicích

Revoluce roku 1848 odstranila poslední překážky, které kapitalistickému společenskému řádu kladl ještě feudalismus. Po jeho konečném pádu bylo jasné, že nemohou dále existovat a vyvíjet činnost přežilé feudální úřední instituce. To bylo nutno nahradit institucemi novými, a protože Hranice před rokem 1848 byly významným správním střediskem, projevil se tyto změny i v našem městě.

Tak se již 1. ledna 1850 v adaptované hranické radnici usadil okresní soud. Zámek pak se stal sídlem berního úřadu a okresního hejtmanství, které nesl v té době název podkrajský úřad. Bylo totiž podřízeno krajskému úřadu, který byl z Hranic přeložen do Nového Jičína, a v další instanci podléhalo místodržitelství v Brně. Tento nový orgán politické moci zahrnoval tehdy soudní okresy hranický, lipenský, budišovský a bystříčský.¹⁾

Naše město po roce 1850 nemělo však plnit pouze funkci města úředníků. Zvláštní komise pro organizaci vojenského školství ve Vídni, která zřizovala „vojenské výchovné ústavy“, našla zalíbení v Hranicích.²⁾ Jednání se zástupci města a tehdejší židovské politické obce vedlo ke kladnému výsledku, když se město zavázalo zaplatit 5.000 zl. konvenční měny a židovská obec 800 zl. najednou a když opatřilo a prodalo vojenskému eráru vhodný pozemek a přitom si vyhradilo dodávku stavebního materiálu s krytinou. **Od 1. května roku 1853 byla zahájena stavba a 1. července 1856 byla budova „Vojenského výchovného ústavu“ hotova.**

Tento ústav, zřízený pro pěchotu, našel brzy svůj protějšek. Vojenské úřady se rozhodly zřídit roku 1853 v Hranicích ještě tzv. „Jezdeckou školu eskadronní“ a její stavba byla 1. července roku 1856 rovněž hotova. 1. července toho roku nastoupili do škol chovanci. Byli očekáváni na hranickém nádraží a na cestě do budov je doprovázela vojenská kapela. Hranická obec darovala ten den chovancům dvě vědra vína a místní ostrostřelci uspořádali večer na „Střelnici“ reprezentační ples.

Stavba vojenských ústavů v Hranicích měla však i pozadí méně oficiální a reprezentativní. Je totiž spojena s **prvním vystoupením hranického proletariátu, se stávkou zednických tovaryšů.**³⁾ Místní stavitelé Klement Zástěra, mimochodem pozdější první starosta čtenářsko-pěveckého spolku Beseda, a Josef Kotas, jímž byla stavba zadána, se podle úmluvy zaručili platit těmto tovaryšům 36 kr. denní mzdy. Později se však rozhodli platit mzdu akordem. Nespokojení zedníci tovaryšové zastavili 30. května 1853 práci a shromáždili se před bytem prvního hranického okresního hejtmana Viléma Dróbníka. Vyslaná tříčlenná deputace sdělila pak hejtmanovi, že potom, co je jim mzda počítána podle kubického obsahu, nemohou dále pracovat. Hejtmán deputaci vysvětloval, že placení podle kubického obsahu je pro „pilné“ dělníky výhodnější než denní mzda, a uložil deputaci vrátit se na pracoviště, kam sibi se rovněž dostavit. Na pracovišti však dělníky nenašel a zjistil, že se zdržují v palírně v blízkosti zámku. Dále zjistil, že se teprve jedná o pokus platit práci podle kubického obsahu.

Po návratu z pracoviště dal vyhledat zmíněnou deputaci četnictvem a vyslechl ji na hejtmanství. Z výpovědi vyplynulo, že starší tovaryšové strhli svým příkladem ostatní, aby zastavili práci. Výsledek šetření sdělil státnímu zastupitelství a osm „nácelníků spiknutí“ předal k potrestání okresnímu soudu. Závěrem své zprávy, již informoval ještě týž den o celém případu místodržitelství, sděloval, že „tovaryši, kteří zůstali na svobodě“, odešli po jeho poučení a pokárání zase do práce.

Odpověď místodržitelství nedala na sebe dlouho čekat a byla vypravena z Brna již 3. června. Místodržitel vzal hejmanovu zprávu na vědomí a nařídil mu, aby dělníkům pro zabránění „podobných nepřístojností“ věnoval zvláštní „pozornost“ a oznámil výsledek trestního řízení proti původcům shluknutí. Tento výsledek se bohužel v písemnostech místodržitelství nedochoval a přítomný stav písemností okresního soudu v Hranicích prozatím nedovoluje něco k výše uvedené záležitosti dále zjistit. Jisté je tolik, že tato událost přes hejtmanovo ujišťování, že ve městě nedošlo „k nejmenším poruchám“ vyvolala hluboké zneklidnění i u tehdejší správy města. Když totiž z rozhodnutí obecního výboru byl v roce 1857 ředitel stavby obou ústavů, major generálního štábu Josef Czeschka, jmenován čestným občanem města Hranic, stalo se tak nejen proto, že se přičinil o odpuštění zbytku stavebního příspěvku roku 1856 městu, když byla vojenskému eráru bezplatně postoupena cesta k vojenské plovárně, ale i „pro lidumilné chování k dělníkům po celou dobu stavby“.⁴⁾

Stávka hranických zedníků netrvala tedy dlouho a politické, policejní i justiční orgány tehdejšího reakčního Bachova režimu, jímž byla stávka při stavbě vojenských ústavů něčím zřejmě zvláště pobuřujícím a neslýchaným, se ze všech sil přičinily o to, aby ji v zárodku zlomily. Přesto však je dokladem prvního vystoupení proletariátu v Hranicích a na Hranicku. Zůstane též navždy dokladem toho, že tu na scénu dějin poprvé v našem městě i v celém dnešním okrese vystoupila dělnická třída, která ve svém boji za lepší zítřek mohla, podle slov Manifestu, ztratit pouze své okovy.

Závěrem uvádím **překlad celého dokumentu**, jenž mimo jiné poskytuje i dobré svědectví pro tehdejší způsob úřadování i pro vzájemné vztahy podřízených a nadřízených osob u tehdejších státních úřadů.

VAŠE EXCELLENCE!

Hranický okresní hejtmán Vilém Dróbník

podává nejuctěvěji udání o shluknutí

na, c. k. vyšším vojenském ústavu pracujících zednických tovaryšů.

30. května 1853, č. 7849

Vaše Excellence,

30. května 1853 ráno o 7 hodinách se objevila značná skupina zednických tovaryšů, kteří pracují na c. k. vojenském vyšším výchovném ústavu, před mým bytem, tu se uspořádala a vyslala nahoru tři zástupce ke mně s prohlášením, že potom, co ode dneška kontrahenti počítají práci podle kubického obsahu, nemohou pracovat za mzdu 2 zl. 20 kr. konvenční měny za kubický sáh. Vysvětlil jsem jim, že placení podle kubického obsahu je pro pilné dělníky výhodnější než podle dne, a uložil jsem jim, aby se klidně odebrali zpět na pracoviště, kam za nimi přijdu, abych se o stavu věci přesně informoval a usiloval o jejich nejlepší. Když jsem se tam dostavil, dělníky jsem nenašel, nýbrž jsem zjistil, že odsud odešli a zdržují se v palírně v blízkosti vrchnostenského zámku; dále, že se teprve jedná o pokus platit práci podle kubického obsahu a že stavitelé, jako kontrahenti, zaručili každému při práci používanému tovaryši denně výdělek 36 kr. konvenční měny. Když nato od c. k. četnictva vyhledání deputovaní byli povoláni k c. k. okresnímu hejtmánství a protokolárně vyslechnuti, vyplynulo z jejich výpovědi, že více starších zednických tovaryšů vystříhalo slovem i příkladem jiné od práce. V tomto případě zjištěná sumární vyšetření jsem ihned sdělil c. k. státnímu zastupitelství k zavedení trestního řízení a prozatím do zadržujícího žaláře dopravené náčelníky spiknutí v počtu osmi předal c. k. okresnímu kolegiálnímu soudu.

Tento případ dávám uctivě na vysokou vědomost s poznámkou, že chování shlučnutých bylo klidné, proto v místě nezapříčinilo nejmenší poruchy a že tovaryši, kteří zůstali na svobodě, odešli po ode mne přijatém, poučení a důtce, které ode mne přijali, zase klidně do práce.

Nechť, Vaše Excellence, mi zároveň dovolí obnovení vyjádření nejhlubší uctivosti a oddanosti.

Hranice, 30. května 1853

C. k. okresní hejtmán Vilém Dröbník

Odpověď:

Hranickému panu okresnímu hejtmánovi!

Zatím co jsem Vaše udání o shlučnutí zednických tovaryšů, zaměstnaných při stavbě vojenského výchovného ústavu, právě tak, jako vhodná opatření z tohoto popudu vzal na vědomí, vyzývám pana okresního hejtmána, aby na tyto dělníky za účelem zabránění podobných nepřístojností obrátil zvláštní pozornost a oznámil sem výsledek trestního řízení proti strůjčům onoho spiknutí.

Brno, 3. 6. 1853

Podpis nečitelný

Poznámky

1. OAr Přerov, prac. Potštát, depozitář Lipník n. B. Pergamenový svitek, který byl roku 1869 vložen do bahně radniční věže; informuje přehledně o správních změnách a událostech v Hranicích po roce 1850. Dále pro toto téma dobře slouží kniha pamětních záznamů z Hranic z let 1852–1901, která je dnes rovněž uložena v depozitáři v Lipníku.
2. K vývoji vojenského školství v Hranicích viz R. Jansa, Hranice-vojenské Athény. Otištěno v Almanachu a katalogu krajinské výstavy Pobečví v Hranicích z roku 1927.
3. Státní obl. archiv Brno, pres. místodržitelství č. 5529/53. Viz též B. Šindelář, Přehled dělnického hnutí na Moravě do hainfeldského sjezdu, ČMM 73, strana 3–57.
4. OAr Přerov, prac. Potštát, dep. Lipník n. B., pozůstalost E. Cigánka — Výpisy z obecních protokolů a jiné výpisy.

Ludvík Novotný

Z historie železnic na Hranicku

(K 130. výročí jízdy prvního vlaku přes Hranice)

Na 1. května 1977 připadá významné výročí v naší dopravě, jež měla nemalý podíl na rozvoji hospodářského života u nás. **Před 130 lety, 1. května 1847, projel na nové trati z Lipníka nad Bečvou přes Hranice do Bohumína první vlak.**

Příprava a výstavba trati z Vídně na sever do Haliče trvala řadu let. První projekt vypracovali inženýr František X. Rippel, profesor polytechnického ústavu ve Vídni, a Jindřich Sichrowský, vedoucí pokladník bankovní společnosti Rothschildovy. Oba prošli pěšky celou trasu zamýšlené dráhy z Vídně až do Krakova, zkoumali terén, všude vysvětlovali účel a výhody projektované železnice, první v tehdejším Rakousku, a překonávali nepochopení i přímý odpor. Jejich projekt předpokládal, že trať povede podél řeky Moravy, Bečvy a Odry a bude sloužit k dopravě železa, železných výrobků, obilí, sena, stavebního a palivového dříví, dobytka, tabáku, soli a jiných produktů. S osobní dopravou se původně počítalo jen v menším měřítku. 15. dubna 1835 podala Rothschildova bankovní společnost žádost o poskytnutí koncese ke stavbě. 4. března 1836 při udělení této výsady dostala zamýšlená trať také hned název podle tehdejšího rakouského panovníka: „**Severní dráha císaře Ferdinanda**“. Téhož roku byla také zahájena stavba od Vídně k severu a na podzim roku 1841 uvítal Přerov slavnostně první vlak. Další pokračování ve stavbě zabrzдила hospodářská krize. Urychleně se podařilo dokončit ještě do 12. srpna 1842 úsek do Lipníka nad Bečvou, který se sial na delší dobu konečnou stanicí. V Lipníku zavládl dočasně čilý hospodářský ruch. Sem se sváželo různé zboží z širokého okolí, zvláště na okolních lukách se shromažďoval dobytek až z Polska, Valašska a z Uher a nakládal na vagony. Podobně se sem sváželo dříví, jehož sama dráha potřebovala značné množství pro svůj provoz. Také cestující přestupovali na poštovní dostavníky, jež se pohybovaly po císařské silnici z Olomouce přes Lipník, Hranice do Těšína.

Teprve na jaře roku 1844 zahájila společnost Severní dráhy ve vlastní režii za řízení vrchního inženýra Karla Hummela další stavbu trati z Lipníka nad Bečvou. Nejobtížnější úsek byl u Hranic, protože zde bylo třeba překonat značné výškové rozdíly v rozvodí řeky Odry a Bečvy. Vyřešení tohoto problému si vyžádalo mnoho úvah a studií, původně se uvažovalo vést trať tunelem v úseku mezi Hranicemi a Polomí. Mělká, široká údolí u Jezernice a u Hranic byla překlenuta odváznými a nákladnými stavbami vysokých viaduktů, pro něž byl kámen lámán z obecního lomu v Hluzovském kopci u Hranic. Dalším nákladným, přímo luxusním objektem na trati byl dvě stě metrů dlouhý tunel ve Slavíči, postavený podle tradice na osobní přání podivinského císaře Ferdinanda Dobrotivého. Na podzim roku 1844 dospěla trať k nejvyššímu bodu v rozvodí severovýchodně od Hranic, jež bylo překonáno otevřeným zářezem o hloubce devíti stop. Na stavbě docházelo k častým úrazům, při nichž řada dělníků přišla o život. Na jaře 1847 dospěla trať až do Bohumína. Současně byla vybudována i hranická železniční stanice, jež měla šest kolejí a dvě hradla. **Nádražní budova, dokončená 3. března 1847**, byla jednopatrová, obsahovala kanceláře, čekárny, dvě restaurace a byty.

Dne 1. května 1847 projel po dokončené jednokolejové trati z Lipníka nad Bečvou do Ostravy a Bohumína první osobní vlak a otevřel celému kraji nové možnosti hospodářského rozvoje. Když pak byl do 1. září 1848 dokončen úsek dráhy do pruského Annaberku, dostaly naše země tehdy **první a na delší dobu jediné železniční spojení s Německem a dále až do Francie**. Rakousko bylo po Francii,

Belgii, Rusku a Německu na evropském kontinentu pátým státem, v němž nový dopravní prostředek podporoval rozvoj tehdy nastupujícího kapitalistického výrobního způsobu. Pro zajímavost je třeba připomenout, že mezi Břeclaví a Bohumínem byly Hranice, tehdy sídlo krajského úřadu, se svými 5.558 obyvateli (podle stavu z roku 1835) největším městem, ležícím přímo na nové trati. Za nimi následoval Lipník nad Bečvou s 5.200 lidmi, Přerov s 4.533 obyvateli. Ostrava měla tehdy 1.752 obyvatel. Značný podíl na podstatných změnách a rychlém ekonomickém rozvoji Ostravska měla právě tato nová dráha.

Původní **jednokolejová trať brzy nestačila** vzrůstajícímu hospodářskému ruchu, zvláště když také při nedostatečném signalizačním zařízení docházelo občas k srážkám vlaků. Když byl postaven roku 1851 nový litinový most přes řeku Bečvu u Přerova, byly vytvořeny první předpoklady pro zavedení dvoukolejného provozu. V letech 1862—1863 byla položena druhá kolej z Přerova do Lipníku nad Bečvou jako první dvoukolejná železnice na Moravě. Další úseky byly zdvoukolejňovány teprve po prohrané válce Rakouska s Pruskem v roce 1866, aby, se zmírnila bída obyvatel postižených válečnými událostmi. V roce 1869 byla položena druhá kolej z Polomí do Ostravy, v letech 1870—1872 mezi stanicemi Hranice a Polom. Dokončení posledního úseku z Lipníka nad Bečvou do Hranic bylo nejobtížnější, veiká část trati musela být přebudována a zdvojeny viadukty, přitom byl opuštěn i proslulý tunel ve Slavíči. **Do konce roku 1873 byla celá trať z Přerova do Bohumína upravena pro dvoukolejný provoz.** V roce 1883 byla zřízena nová zastávka v Drahotuších, ve stanici byla změna v roce 1908.

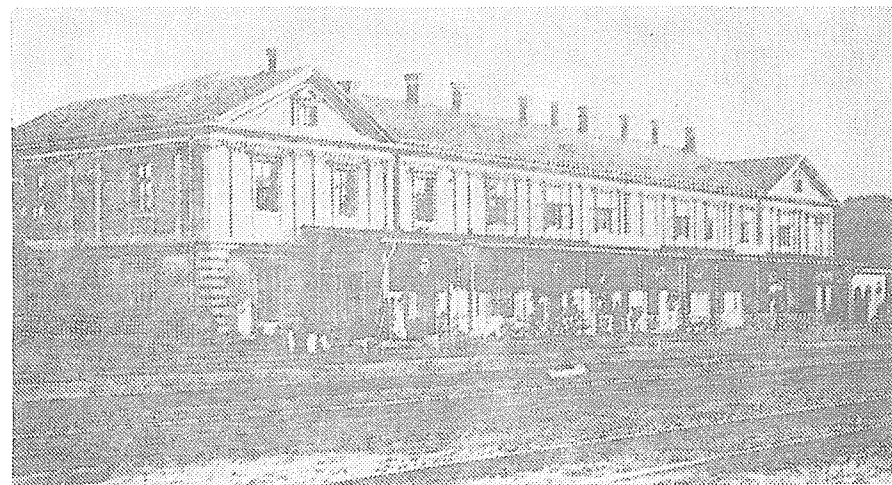
Pro zajímavost uvádíme, že **podoba hranického nádraží z konce 19. století je zachycena v románě rakouského spisovatele Roberta Musila**, nazvaného „Die Verwirrungen des Zöglings Törless“, který vyšel v českém překladu pod názvem „**Zmatky chovance Törlesse**“ v nakladatelství Mladá fronta v roce 1967. Rakouský spisovatel Robert Musil (naroz. 1890 v Klagenfurtu, zemřel 1942 v Ženevě) byl v letech 1894—1897 žákem bývalé rakouské vojenské vyšší reálky v Hranicích. Ze zážitků, jež načerpal za pobytu v tomto ústavu, vznikl jeho první výše uvedený román, vydaný poprvé v roce 1906. V románu je zachyceno citové tápání mladého člověka v cizím prostředí, v menším, přímo sice nejménovaném venkovském městě, v němž poznáváme, jak se Hranice jevily koncem minulého století příchozímu, zvyklému na velkoměstský ruch. V úvodu románu najdete tento popis hranického nádraží:

„Malá stanice na trati, která vede do Ruska. Do nekonečna zpřímá ubíhala oběma směry čtyři paralelní pásma kolejí mezi žlutým šterkem široké trati; vedle každého jako špinavý stín temná čára vypálená do země párou z lokomotivy.

Za nízkou nádražní budovou natřenou olejem vedla široká, vyježděná silnice nahoru k nádražní rampě. Její okraje se zírácely v rozdušané zemi a daly se rozpoznat jenom podle dvou řad akátů, které smutně stály po obou stranách, s listy vyprahlými žizni, rdušenými prachem a sazemí ...

Čas od času, ve stejných intervalech, vyšel ze své úřadovny přednost stanice, ohlédl se stejným pohybem hlavy nahoru po dlouhé trati po signálech stražního domku, které stále ještě ne a ne oznámit, že se blíží rychlík, který postihlo na horní hranici velké zpoždění; jedním a týmž pohybem paže vytáhl potom kapesní hodinky, pokýval hlavou a opět zmizel; tak jako přicházejí a odcházejí figury, které vystupují ze starých orlojů, když bije celá ...“

Už od roku 1863 se také uvažovalo o **výstavbě nového spojení s Valašskem a Slovenskem novou tratí od Hranic přes Páčov do Žiliny**. Po dlouhých jednáních a různých návrzích byl vybudován a 1. listopadu roku 1884 **uveden do provozu jen úsek z Hranic do Krasna nad Bečvou a dále od 1. července roku 1885 do Vsetína**. Tato nová trať vycházela v Hranicích ze zvláštního, vlastního místního nádraží, jež bylo umístěno proti hlavní nádražní budově. Místní nádraží mělo

Hranické nádraží koncem 19. století.

vlastní patrovou budovu, tři koleje, výtopnu a do roku 1888 bylo řízeno také vlastním přednostou.

Další změny přinesla **první světová válka**. V prvním období, kdy ruská vojska úspěšně pronikla až ke Karpatům, byly v Hranicích, podobně jako v dalších městech východní Moravy zřízeny rozsáhlé **vojenské lazarety** s čtyřmi tisíci lůžky, umístěnými ve vojenských objektech, ve většině školních budov i v dřevěných barácích, postavených na prostranství dnešního sídliště kpt. Jaroše a v parku kasáren. Aby nebylo nutno převážet raněné a nemocné vojáky na povozech z nádraží u ulicemi města, byla položena přes pole od trati do nádvoří býv. vojenské akademie samostatná **vlečka**, jež se udržela i po válce a byla zrušena v roce 1927.

Už po zestátnění Severní dráhy v roce 1906 při stále stoupajících nárocích na železniční dopravu se uvažovalo o **rozšíření dráhy z Přerova do Bohumína o třetí a čtvrtou kolej**. Práce byly sice zahájeny v roce 1911, zpomalila je však první světová válka. Přesto ale ještě od roku 1916 se pro tyto změny upravovaly některé objekty v hranické stanici, zejména byl rozšířen most nad silnicí k Potštátu. Asi dva tisíce italských válečných zajatců v té době stavělo **pilíře pro další pás viaduktů u Hranic**. Práce však byly přerušeny, když v novém československém státě se změnila požadavky na dopravu, jež nyní směřovala převážně od západu k východu. To pochopili také hned v roce 1918 členové tehdy dočasněho Národního výboru v Hranicích, když navrhli ministerstvu železnic v Praze, aby pro zlepšení železničního spojení se Slovenskem byla urychleně přestavěna a dokončena **dráha z Hranic přes Valašské Meziříčí, Rožnov pod Radhoštěm, Vysokou do Čadce**. Nová trať měla podle tehdejších představ spojit se světem turisticky důležité kraje Valašska a Slovenska, umožnit rozvoj průmyslu a obchodu a zajistit i další vývoj lázní Teplic nad Bečvou. Místo uskutečnění tohoto návrhu byla jen **pročlenována dráha ze Vsetína do Bynčice a napojena na Vlárskou trať**.

K realizaci původního projektu z šedesátých let minulého století došlo až v druhé polovině třicátých let, když se z hospodářských a po nástupu fašismu v Německu i z vojenských důvodů naléhavě projevila potřeba nového spojení se Slovenskem. **Od dubna 1935 probíhala přestavba dosud jednokolejné trati na**

dvoukolejnou z Hranic do Horní Lideč a dále do Pováží. Pro rozšíření železničních naspů byla v roce 1935 a 1936 dopravována hlušina z bývalé haldy za divadlem v Ostravě, z míst, kde je nyní známé ostravské výstaviště Černá louka. V blízkosti Hranic znovu ženy a děti prohrabávaly černou horninu a pátraly po kouscích uhlí, které tam zanechali ostravští chudí. Na několika místech byl vykácen les, hlavně za tehdejší cihelny (dnešní závod SIGMA II.) pro nově budovanou část trati, jež vedla širokým obloukem a napojovala se nyní přímo na hlavní trať z Přerova do Bohumína. Tím bylo možno odstranit z provozu hranické místní nádraží. Stavba pokračovala poměrně rychle dopředu, vždyť jen na úseku z Hranic do Horní Lideč v délce 62 kilometrů bylo zaměstnáno 3—4 tisíce dělníků. Jako první byl **provoz mezi stanicemi Horní Lideč — Púchov zahájen slavnostní jízdou zvláštního vlaku 2. května 1937.**

Zatím se dále intenzivně pracovalo na náročných místech v okolí Hranic, hlavně od května 1936 do konce června 1937 byly na původních nedokončených žulových pilířích z doby první světové války vybudovány nové viadukty o 30 obloucích v délce 434 metrů s betonovými klenbami, po nichž je vedena dvoukolejná trať z Bohumína do Přerova. Pak se kladla třetí kolej z Hranic do Drahotuše jako tzv. drahotušská spojka.

V květnu 1937, tedy před 40 lety proběhla na stavbě nejrozsáhlejší dělnická stávka na Hranicku. Byla vyvolána nízkými mzdami a rostoucími cenami životních potřeb. Po dobu tří týdnů od 26. května do 12. června 1937 svádělo téměř 1300 dělníků vytrvalý zápas za zlepšení hladových mezd. Nakonec dosáhli zvýšení minimálních mezd u nekvalifikovaných dělníků o deset haléřů na 2,50 Kč za hodinu, u řemeslníků o třicet haléřů na 4 Kč za hodinu. Přitom znovu do práce bylo přijato jen asi sedm set pracovníků.

V úseku Černotína do Horní Lideč se začalo jezdit po obou kolejích 17. října 1937. Při přestavbě byla zrušena zastávka Teplice nad Bečvou a železniční stanice Černotín—Kelč, ležící u bývalé černotínské vápenky a vybudováno nyníjší nádraží Teplice nad Bečvou. **Od 15. května 1938 byly už vypravovány vlaky ze stanice Hranice až do Púchova.** Tak v předvečer osudových událostí roku 1938 bylo v podstatě dokončeno nové důležité železniční spojení českých zemí se Slovenskem.

Na řadu pak přišla přestavba hranického nádraží. V červenci 1938 bylo zahájeno hloubení a budování podchodu pro cestující a úprava ostrovních nástupišť. Plány na výstavbu nové nádražní budovy však už nemohly být uskutečněny, zabránila tomu druhá světová válka.

Brzy po obsazení našich zemí nacisty se železničníci zapojili do boje proti fašismu. První akcí bylo rozšiřování protiněmeckých letáků, později prováděli železniční sabotážní akce a zpomalovali dopravu. K vážnějšímu poškození trati došlo 13. října 1944 za útoku amerických bombardovacích letadel, která se krátce po poledni vrátila z náletu ze severu ze Slezska. Za svazu téměř 250 letounů se oddělilo 11 bombardovacích letadel a tři stíhačky a svrhly 68 středních a lehkých trhacích bomb hustě vedle sebe do prostoru bývalé cihelny a nad trať. Další 42 bomb dopadlo do sousedních polí. Bombardováním byly přerušeny dočasně tratě ve směru na Ostravu i do Valašského Meziříčí, zničena administrativní budova cihelny a poškozeny další objekty. Mimo hmotné škody přišli o život dva dospělí a čtyři školáci a několik německých vojáků. Hned dalšího dne 14. října 1944 při přeletu 330 amerických letadel sneslo se deset dvoutrupových letounů nad trať. Napadly palubními zbraněmi vlaky na kolejích ve směru do Přerova. Mezi stanicemi Hranice a Drahotuše uvázl tehdy jeden osobní a jeden nákladní vlak.

Když se v roce 1944 fronta přiblížila k našemu území a na Valašsku zahájila činnost I. čs. partyzánská brigáda Jana Žižky a vzrůstal počet destruktivních akcí na železnici, nacisté organizovali mimořádná opatření na obranu komunikací. Začátkem února 1945 vytvořil K. H. Frank zvláštní orgán tzv. „inspektora nejvyš-

šího vedoucího SS a policie pro střežení tratí na Moravě“. Hlavní pozornost se soustředila na východní Moravu, především na trať Přerov—Hranice—Ostrava. K střežení tratí bylo použito 8. policejního pluku z Maďarska, jeho čtvrtý prapor střežil úsek Hranice—Vsetín—Púchov. Z četných útoků partyzánů na železnici a na telefonní a telegrafní vedení v okolí Hranic je třeba zvláště připomenout akci skupiny P. Moskalenka 18. dubna 1945 mezi stanicemi Černotín — Špičky. Partyzáni umístili nálož pod černotínskými skalami a přivedli ji k výbuchu elektricky z protějšího břehu Bečvy. Projíždějící nákladní vlak, vezoucí munici, barely benzínu, oleje a jiný válečný materiál, byl přesně zasažen, tendr a deset vagonů vykojelo, hořlaviny se vžaly. **Shorelo 55 vagonů, trať byla v délce sto metrů tak poškozená, že jízda po jedné koleji byla obnovena až za 24 hodin, po obou kolejích za 48 hodin.**

Počátkem roku 1945, když německá armáda se připravovala pod tlakem Sovět. ské armády v našem kraji na obranu, opevňovala také Hranice. Ve městě se objevily zátarasy ze silných kmenů a kamení ve všech přístupových cestách. Také železniční viadukty byly po celé délce stejným způsobem uzavřeny, nadto do každého pilíře vydlabali němečtí vojáci obdélníkový otvor pro vložení trhaviny. O důležitosti, jakou přikládali nacisté hranickému nádraží pro udržení provozu na dráze do Ostravy, svědčí, že od počátku roku 1945 dohlíželi na práci českých zaměstnanců němečtí železničníci, od března 1945 vykonávali neustále dozorní službu příslušníci brněnského gestapa. V prvních květnových dnech převzala stanici německá vojenská jednotka, jež měla příkaz zničit její zařízení. V neděli 6. května zničil ve stanici Hranice-město maďarský destruktivní oddíl, tzv. Sprengkommando výhybky a semaforey. Ráno 6. května zatarasili němečtí vojáci trať na Ostravu mezi stanicemi Hranice a Polom dvěma rozbitými vlaky a osmi lokomotivami, přitom byl vyhozen do povětří i železniční most přes Ludinu. Německý oddíl pak po nedorozumění s Maďary stanici předčasně opustil. Maďarští vojáci také od destruktivců upustili, když jim čeští železničníci dali k dispozici k útoku posunovací stroj. Celé zařízení nádraží i viadukty zůstaly neporušeny.

Železničníci byli také mezi prvními, kdo zahájili práce na obnově mírového života. Bilance posledních dnů války však byla velmi nepříznivá: Ze severního nádraží byla sjízdna trať jen do stanice Drahotuše a Hranice-město, kde byly zničené výhybky. V úseku do Polomi byly rozbity čtyři mosty. Ale už v den osvobození 8. května 1945 v 16.45 hodin odpoledne zahájila první souprava aspoň kyvadlovou dopravu z Hranic do Drahotuše. 12. května se už jezdilo po jedné koleji do Valašského Meziříčí, od 22. května byla aspoň provizorně po jedné koleji sjízdna trať do Polomi, a tím bylo možno jezdit až do Ostravy. V úseku do Přerova museli cestující přestupovat u zničených mostů u Slaviče a u Prosenic. **Plně byla trať z Přerova do Bohumína v provozu až v roce 1946 po obnově všech zničených mostů.**

Pak teprve bylo možno pomýšlet na výstavbu nové nádražní budovy v Hranicích. Práce podle původních plánů z doby před druhou světovou válkou byly zahájeny v červenci 1946. Přitom se započalo s bouráním staré železniční budovy z doby počátků železnice. Výstavba nové budovy trvala až do konce roku 1948, oficiální otevření za přítomnosti zástupců ředitelství ČSD v Olomouci, ONV, MNV a MV Národní fronty v Hranicích se konalo 28. prosince 1948.

Další podstatnou změnu přinesla elektrifikace železnic, prováděná přednostně na hlavní trati Praha—Košice. V roce 1958 se práce přiblížily od Olomouce k Hranicím. Připravovaly se základy pro stožáry trolejového vedení, za severním nádražím začínala vyrůstat budova měnirny a rozvodny proudů. V průběhu roku 1959 byly vztyčeny podél trati stožáry a na nich napínána lana trolejového vedení (jen ve stanici Hranice na Moravě bylo nataženo asi 18 kilometrů troleje). 29. prosince byla provedena zkušební jízda pantografová, rychlostní s nejvyšší přípustnou rychlostí až 140 kilometrů v hodině, zatím bez proudu. Za nádražím

probíhaly dokončovací práce na měničném proudu a rozvodně, automatické zařízení bylo dodáno z Francie, k objektu byla položena vlečka. **25. ledna 1960** byl úsek z Přerova přes Hranice na Moravě do Valašského Meziříčí uveden pod napětí 3000 V a do zkušebního provozu. Toho dne v **13.30 hodin dojel do Hranic první elektrický vlak** na cestě do Valašského Meziříčí a pak zpět do Olomouce. 28. ledna 1960 se konala oficiální zkušební jízda zvláštním rychlíkem z Olomouce do Valašského Meziříčí a zpět.

V roce 1961 byly už zahájeny práce na elektrifikaci trati z Hranic do Bohumína. Podél trati rostly stožáry, částečně bylo nataženo trolejové vedení. V roce 1962 se postup prací zdržel před stanicí Ostrava-Poruba pro rozsáhlé rekonstrukce kolejí a mostů. 28. srpna 1962 byl zaveden proud do troleje v úseku z Hranic na Moravě až do stanice Polanka nad Odrou, o měsíc později **28. září provedena rychlostní zkouška zkušebním rychlíkem**. Od 29. září 1962 začaly jezdit elektrické nákladní vlaky až do Polanky nad Odrou, v roce 1963 pokračovala elektrifikace až do Petrovic u Bohumína.

Od Olomouce postupovala v roce 1961 instalace elektrického automatického zabezpečovacího zařízení. Do konce roku 1962 práce pokračovaly až do stanice Hranice na Moravě. 8. srpna 1963 byl autoblok uveden do činnosti po Drahotuši, **17. prosince 1963 až do Hranic**. Začátkem roku 1964 bylo automatické zabezpečovací zařízení, které si obsluhuje projíždějící vlak sám, v provozu na trati z Prahy až do Hranic na Moravě, v průběhu roku 1964 bylo toto zařízení připraveno k zapojení v úseku až do Polomí. V roce 1964 byl rovněž uveden do činnosti v úseku z Olomouce do Hranic tzv. **liniový vlakový zabezpečovač**, který zajišťuje další jízdu následných vlaků na trati tím, že v případě selhání strojvedoucího zastaví při nebezpečí projetí návěstidla v poloze „STŮJ“ samočinně vlak. Pro elektrifikovaný provoz železnice má také význam **opravna trakčních sítí ČSD**, jejíž objekt byl za nádražím postaven v letech 1961—1962.

V dalších letech byla věnována pozornost také **prostoru před severním nádražím**, který byl v souvislosti s rekonstrukcí Fierlingerovy a Fučíkovy ulice upraven a opatřen asfaltovým kobercem. Pro bezpečnost chodců je od počátku roku 1975 ve výstavbě u nádraží **podchod pro pěší**.

Uvedli jsme ve stručném přehledu převážně průběh výstavby, rozšiřování a zdokonalování železničních tratí a zařízení na Hranicku v období uplynulých 130 let. Železnice probíhající Hranicemi patří k nejdůležitějším a nejživějším dopravním tepnám u nás vůbec a mají i značný mezinárodní význam. Pracovníci ČSD přispívají podstatně k zabezpečování a plnění úkolů našeho národního hospodářství.

Frameny a literatura:

H. Kühn: Sto let železnice v přerovském kraji, Přerov 1941

Krcnika města Hranic, zápisy E. Cigánka a L. Novotného

Okresní archiv Potštát, NV Hranice, zápisy ze schůzí z listopadu 1918

Ludvík Novotný: Nejrozsáhlejší stávkový boj dělnictva na Hranicku i Z dějin odborů v okrese Přerov, Přerov 1970

Ludvík Novotný: Před třiceti lety v Hranicích, Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic nad Bečvou, únor—duben 1975

Ludvík Novotný: Rozvoj města Hranic v letech 1945—1975, Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic nad Bečvou, květen 1975

Odešel básník a spisovatel Oldřich Syrovátka

Před rokem jsme vzpomínali v únoru 65. výročí narození básníka a spisovatele **Oldřicha Syrovátky**. A nyní musíme připomenout smutnou zprávu, že po **delší těžké nemoci 8. dubna 1977 tento hranický rodák, básník dětí, v Praze zemřel**.

Oldřich Syrovátka vstoupil do literatury verši a fejetony už v době studií v Brně, v roce 1938 vyšla jeho první zdařilá moderní pohádková kniha „Obr Dooblak strážníkem a jiné pohádky“. Jako člen KSČ od roku 1939 byl pro ilegální odbojovou činnost vězněn v letech 1940—1945 v koncentračních táborech v Osvětimi a v Buchenwaldu. Po osvobození pracoval jako redaktor a později šéfredaktor deníku ROVNOST v Brně. Stále ho však přitahovala tvorba pro děti, jak to dosvědčuje zdařilé vyprávění La Fontainových bajek z roku 1949, vydaných znovu v roce 1955 s ilustracemi J. Trnky. Od roku 1952 nastoupil jako literární redaktor v Státním nakladatelství dětské knihy v Praze a zároveň jako šéfredaktor řídil časopis pro dětskou literaturu ZLATÝ MÁJ. Výsledkem jeho soustavné tvůrčí činnosti byla řada poutavých publikací pro děti, z nichž k nejoblíbenějším patří pohádka „Zatoulané písmenko“, knížka veršů „Zatím co ty spíš“, pohádky „Duhový svět“, „Pohádky z duhové zahrádky“, „Veselé pohádky z rukávu“ a další.

Pohádky a verše Oldřicha Syrovátky znají čtenáři nejen u nás, ale i v cizině v Jugoslávii, Polsku, Maďarsku, jeho BAJKY DĚTEM byly přeloženy do španělštiny, němčiny, angličtiny, holandštiny. Mnohé jeho verše zhudebnili naši skladatelé. Četná nová vydání knížek Oldřicha Syrovátky svědčí o oblíbě jeho pohádek a veršů u dětí i jejich rodičů. Výstižně je zhodnocena práce Oldřicha Syrovátky v úmrtním oznámení, vydaném Svazem českých spisovatelů:

„Vážíme si tvůrčího přínosu spisovatele Oldřicha Syrovátky, jímž se po celý život s láskou a oddaností podílel na rozvoji české literatury pro děti a mládež. Upřímně oceňujeme jeho cílevědomé organizátorské úsilí v této oblasti, které bylo dovršeno založením odborného časopisu pro dětskou literaturu. Zanechal za sebou literární dílo hodné naší úcty a za to mu právem patří velký dík a trvalá vzpomínka nejen naše, ale čtenářů nejděčnějších, našich dětí.“

L. Novotný

Naše blahopřání

spoluehčanům, kteří se v květnu 1977 dožívají

75 let

Žofie Orsáková, nám. Jiřího z Poděbrad 1266
Anežka Sládečková, Havlíčkova 14
Jan Krutílek, Jungmanova 36
Marie Bouzková, Hromůvka 1520
Josef Los, Žáčkova 613
Josef Schwab, Šmeralova 532
Anna Voldánová, Valšovice 24
Bohumil Gadas, Teplice n. Beč.
Marie Menšíková, Olšovec 26

80 let

Anastázie Vilímková, Středolesí
Pavla Spružanská, Leninova 23
Mariana Lachová, 14. října 48
Marie Maršálková, Struhlovsko 1536

90 let

Žofie Richterová, Skalní 1249

Naším jubilantům přejeme dobré zdraví a hodně životní pohody do příštích let!

Drobné zprávy

Uznání souborům ZUČ

Součástí příprav na plenární zasedání ONV ke kulturně výchovné práci bylo ocenění souborů a kroužků umělecké činnosti v okrese radou ONV, předsednictvem OV Národní fronty a kulturní komisí ONV dne 14. března 1977. Čestná uznání za aktivní kulturní činnost v roce 1976 byla udělena dvěma hranickým souborům: kulturní úderce SSM gymnázia v Hranicích, vedené prof. Marií Hudecovou a hudebnímu a recitačnímu souboru lidové školy umění, řízenému uč. Stanislavem Borkem.

Úspěch žákovského orchestru LŠU

Žákovský orchestr lidové školy umění v Hranicích se zúčastnil krajského kola soutěže žáků LŠU v oboru dechových orchestrů, jež se konalo 19. března v Di-

vadle Julia Fučíka v Krnově. V kategorii II.A souborů s počtem do 18 členů ve věku nad 15 let obsadil **hranický orchestr za řízení dirigenta Josefa Slimáčka první místo** a postupuje do celostátního kola, jež bude uspořádáno v květnu v Ostravě.

Městská knihovna dlouholetým čtenářům

22. března 1977 se sešli v **hranické městské knihovně** dlouholetí čtenáři na tradiční besedě. Ředitelka knihovny J. Jesenská ve svém vystoupení vzpomněla kulturních událostí před dvaceti lety a poukázala na podstatný růst počtu čtenářů a knižního fondu od té doby. Tradičně také čtenáře seznámila se zajímavou novou knihou, tentokrát vybra'a knihu anglického spisovatele Durrela Gerarda Septající země. Ukázky přednesla Marie Flajšarová. V průběhu besedy bylo **pět dlouholetých čtenářů za dvacetiletou nepřetržitou věrnost knihovně odměněno knihou**: byli to Marie Mikulcová, Josef Juriczka, Jan Tomečka, uč. Olga Vypléřková a Květa Rumlerová.

Pošta HRANICE

Výsledkem integrace obcí jsou i změny v názvech pošt. Dosavadní pošta DRAHOTUŠE nese nyní nové označení **HRANICE 4. Od 12. dubna 1977 užívá také nová razítka** s tímto označením, poštovní směrovací číslo 753 61 však zůstalo nezměněno.

Klub filatelistů 07—19 v Hranicích pořádá pravidelné výměnné schůzky každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci od 9 hodin dopoledne v klubu důchodců v Hranicích v ulici Na náspech. V tomto měsíci se budou tedy schůzky konat **8. a 22. května 1977.**

PUBLIKACI

prom. hist. M. Jaškové, univ. prof. PhDr. L. Hosáka a PhDr. B. Indry

DĚJINY MĚSTA HRANIC (I. díl)

je možno zakoupit na městském národním výboru, odbor školství a kultury, nebo v kanceláři Cestovní informační služby ve Svatoplukově ulici.

X. ročník Běhu vítězství

3. dubna 1977 uspořádal oddíl lehké atletiky TJ SIGMA jubilejní X. ročník Běhu vítězství. Na startu se shromáždil rekordní počet **137 závodníků**. Největší zájem se soustředil na závod mužů do 40 let na 20 kilometrů, v němž nastoupilo 38 závodníků ze Severomoravského kraje i ze Slovenska.

Výsledky v jednotlivých kategoriích:

MLADŠÍ ŽÁCI — 1000 metrů — 15 závodníků

1. Petr Novotný, ZDŠ Potštát — 3:11,6 minuty,
5. Pavel Navrátil, III. ZDŠ Hranice.

MLADŠÍ ŽAČKY — 500 metrů 14 závodnic

1. Saša Hradilcová, OSMI Lipník nad Bečvou — 1:38,3 minuty,
2. Tamara Štěrbová, I. ZDŠ Hranice.

STARŠÍ ŽÁCI — 1.000 metrů — 25 závodníků

1. Dušan Mazan, TJ Spartak Lipník nad Bečvou — 2:58,4 minuty,
6. Bohuš Stoklasa, III. ZDŠ Hranice.

STARŠÍ ŽAČKY — 500 metrů — 15 závodnic

1. Alena Peterková, TJ Slezan Frýdek-Místek — 1:32,5 minuty,
2. Martina Dvořáková, I. ZDŠ Hranice-TJ SIGMA.

MLADŠÍ DOROSTENCI — 2.000 metrů — 12 závodníků

1. Petr Böhm, TJ Slezan Frýdek-Místek, — 5:56,4 minuty,
6. Petr Večeřa, TJ SIGMA Hranice.

MLADŠÍ DOROSTENKY — 1.000 metrů — 9 závodnic

1. Dana Pardubová, TJ Spartak PS Přerov — 3:21,2 minuty,
2. Ladislava Jarolímová, TJ SIGMA Hranice.

STARŠÍ DOROSTENCI — 3.000 metrů — 5 závodníků

1. Zdeněk Pernica, TJ Valašské Meziříčí — 9:11,2 minuty.

STARŠÍ DOROSTENKY — 1.000 metrů — 1 závodnice

1. Marie Sýkorová, VOKD Ostrava-Poruba — 3:43,0 minuty.

MUŽI NAD 40 LET — 20 km — 3 závodníci

1. Albín Kollecze, TJ VŽKG Ostrava — 1:24:55,0 hodin.

MUŽI DO 40 LET — 20 km 38 závodníků

1. Petr Polák, Slavia VŠT Košice — 1:09:18,2 hodiny,
2. Pavel Lux, TJ VŽKG Ostrava,
3. Zdeněk Hajný, TJ Tatra Kopřivnice,
4. Petr Kaláb, TJ Slezan Frýdek-Místek,
5. Ing. Jaroslav Jašek, TJ SIGMA Hranice — 1:11:33,4 hodiny.

BEZPEČNĚ — NA NAŠICH SILNICÍCH.

Jarní dny vylákaly na naše silnice zvýšený počet motoristů. Nastalo radostné období z tohoto krásného sportu, ale i období lidských tragédií, které vznikají většinou z nekázně řidičů. V tuto dobu přicházejí na pomoc Veřejná bezpečnost spolu s Pomocnou stráží VB dopravní služby, aby dbaly na bezpečný a plynulý silniční provoz.

Věnujme dnes pozornost několika postřehům z činnosti Pomocné stráže VB dopravní služby v Hranicích. Většina motoristů přerovského okresu jistě zná onu „nemilou“ křižovatku u Černého orla v Hranicích, přes kterou z důvodu rekonstrukce silnice I/35 v úseku města je veden veškerý provoz mezinárodní silnice E-85 a E-7. Zvýšeným provozem dochází na uvedené křižovatce k dopravním zácpám, zvláště v ranních a odpoledních hodinách. Proto zde nastupují členové PS-VB, aby usměrňovali provoz tak, aby byl chodcům, především školní mládeži a občanům jdoucím do zaměstnání, umožněn bezpečný přechod přes vozovku po vyznačeném přechodu. Často se setkávají s tím, že řidič, jehož na krátkou chvíli zastaví, projevuje nespokojenost, protože spěchá! Pokud zdrží chodce na chodníku, projevují stejnou nespokojenost i oni. Proto se členové PS-VB obracejí na všechny uživatele této hranické komunikace, aby měli určitý čas více trpělivosti a neztěžovali službu konajícím bezpečnostním orgánům. Každý by si měl uvědomit, že současná situace vlastně pomáhá zajistit vytvoření dalšího úseku moderní silniční sítě. Členové vzorné jednotky PS-VB žádají všechny řidiče, aby jezdili opatrně a s přehledem, dodržovali pravidla silničního provozu a vzájemně se vychovávali k ohleduplnosti i směrem k chodcům.

Hranické dopraváky čeká velký kus práce v nastávající motoristické sezóně, kdy budou městem projíždět cizí řidiči, kteří budou potřebovat pohotovou informaci s udáním směru — například do zastrčené Komenského ulice, kterou se dnes jezdí na Valašské Meziříčí a dále na Slovensko. Přáním všech členů PS-VB je, aby, až budou hodnotit celoroční statistiku nehodovosti mohli konstatovat, že automobil nebo motocykl je dobrým pomocníkem člověka a ne nositelem žalu a bolestí v našich rodinách.

Vedoucí vzorné jednotky PS-VB
dopravní služby v Hranicích
Vladimír Křížan

— ★ —

Kulturní akce a program májových oslav

29. dubna

sál JKP 19 hodin

PŘEDMÁJOVÁ VESELICE

30. dubna

sokolovna 19.30 hodin

ZELENÁČI

vystoupení populární kytarové skupiny

1. května

PRVOMÁJOVÝ PRŮVOD

a manifestace pracujících

4. května sál JKP 19.30 hodin	HOROSKOP LÁSKY hudební pořad brněnské skupiny „Forum“
6. května v 16 hodin	Pokládání věnců k Památníku družby na počest 32. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou
6. května v 19 hodin	LAMPIÓNOVÝ PRŮVOD městem do Letního kina v Hra- nicích
7. května v 19 hodin	LAMPIÓNOVÝ PRŮVOD k Památníku v Drahotuších (organizace podle místních podmínek)
7. května v 10 hodin nám. K. G.	SLAVNOSTNÍ PŘÍSAHA vojenské posádky v Hranicích
19. května sokolovna 19.30 hodin	SLAVNOSTNÍ KONCERT DECHOVÉHO ORCHESTRU JKP na počest IX. všeodborového sjezdu a 32. výročí osvo- bození naší vlasti Sovětskou armádou
29. května Letní kino 14 hodin	KÁCENÍ MÁJE u příležitosti oslav 125. výročí založení lesnického škol- ství
5. června Letní kino 9 hodin	MEZINÁRODNÍ DEN DĚTÍ oslava a zábavný program pro děti
12. června sokolovna 15 hodin	TĚLOVÝCHOVNÁ AKADEMIE v rámci oslav 50. výročí položení základního kamene výstavby sokolovny v Hranicích

Výstavy:

30. května—12. června gotický sál MěstNV	AFO 1977 Výstava amatérské fotografie, kterou připravil fotokrou- žek JKP ve spolupráci redakce časopisu „Odborář“
15. června—26. června gotický sál MěstNV	VÝSTAVA VÝTVARNÝCH PRACÍ Svazu žen a žáků okolních obcí

Zájezdy do Divadla pracujících Gottwaldov:

Neděle 8. května	PALIČOVA DCERA
Neděle 29. května	ÚPLNĚ ZBYTEČNÉ PAROHY

Odjezd autobusu v 17.30 hodin od hotelu Brno!

FESTIVAL DĚTSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ

Jednotný klub pracujících ve spolupráci s Okresním kulturním střediskem v Přerově připravil na dny 16. 5.—20. 5. 1977 Festival dětských divadelních souborů. Malým divákům i zájemcům z řad veřejnosti se představí tyto soubory:

ZDŠ Potštát s pohádkou K. M. Wallo: OŠKLIVÁ PRINCEZNA,
ZDŠ Podhoří se hrou Miloše Stránského: ZAČAROVANÝ MLÝN,
PO SSM ZDŠ Střítež n. Lud. se hrou F. Presto a K. Maška: POHÁDKOVÝ ZÁKON,
ZO SSM ZDŠ Troubky u Přerova s pohádkou B. Němcové: SŮL NAD ZLATO,
a divadelní soubor „Tyl“ Drahotuše se hrou pro mládež: ŽELEZNÝ KLUK.

Všechna představení se uskuteční v rámci akce „Kultura mládeže“ a pořadatelé věří, že tento festival přispěje i k důstojnému průběhu oslav slavných májových dnů.

VEŘEJNOU BESÍDKU

připravili učitelé a žáci III. základní devítileté školy v Hranicích. Program besídky bude výsledkem politickovychovné práce školy v letošním školním roce. Bude sestaven z úspěšných vystoupení žáků, kterými byla škola reprezentována v okresních a krajských soutěžích a olympiádách. Celý program je ideologickou přípravou 60. výročí Velké říjnové socialistické revoluce, které budeme na pod-
zim v novém školním roce oslavovat.

Besídka se bude konat dne 18. května 1977 v 17 hodin v sále JKP.

PROGRAMY KIN

Kino Svět:

3. 5.— 5. 5.	BOJOVALI ZA VLAST Sovětský film podle románu M. Šolochova. Film je mládeži přístupný.
6. 5.— 9. 5.	TEREZU BYCH K VŮLI ŽÁDNÉ HOLCE NEOPUSTIL Film ČSSR. Mládeži přístupný.
6. 5.— 9. 5.	K A T K A Bulharský psychologický film. Mládeži nepřístupný.
10. 5.—12. 5.	SMRT MOUCHY Film ČSSR, lyricky laděný. Film je mládeži přístupný.
13. 5.—16. 5.	HRABĚ MONTE CHRISTO Film USA podle románu Alexandra Dumase. Film je mládeži přístupný.
17. 5.—19. 5.	TEMNÝ KRUH Rumunský film, dramatická vyšetřování tří zločinů. Film je mládeži přístupný.
20. 5.—23. 5.	VRAŽDA V ORIENT EXPRESU Anglický film. Filmový přepis detektivního románu Agathy Christie. Film je mládeži přístupný.
24. 5.—25. 5.	CHUDOBKA Maďarský film. Příběh dítěte bez domova. Film je mládeži přístupný.
26. 5.	Představení pro členy Klubu přátel sovětského filmu O Z V Ě N Y (představení pouze v kině Svět v 17 i v 19.30 hodin)
27. 5.—30. 5.	TŘI MUŠKETÝŘI — I. díl Francouzský film. Filmový přepis slavného románu A. Dumase. Film je mládeži přístupný.
31. 5.—2. 6.	BĚŽ, AŽ TI NEUTEČE Film ČSSR. Příběh mladé lásky a staré nenávisti. Film je mládeži přístupný.

Začátky představení v 17 a 19.30 hodin. Od 17. 5. pouze v 17 hodin.

Představení pro děti:

každou sobotu v 15 hodin.

7. 5.	LOUTKÁŘ A ĎÁBEL Humorná pohádka NDR
14. 5.	KOUZELNÍK Maďarská barevná pohádka
21. 5.	STATEČNÝ MOHYKÁN Rumunský film. Další indiánské příběhy.
28. 5.	CESTA DO PRAVĚKU Český film K. Zemana.

Představení pro mládež:

každou neděli ve 14.30 hodin.

8. 5.	TEREZU BYCH K VŮLI ŽÁDNÉ HOLCE NEOPUSTIL Příběh malé opičky Terezy
15. 5.	ULIČNÍCI NA PRÁZDNINÁCH
22. 5.	DVA MUŽI HLÁSÍ PŘÍCHOD O nevšedním rozhodnutí vojína Valenty
29. 5.	TŘI MUŠKETÝŘI Francouzský film podle románu A. Dumase

Letní kino:

17. 5.—19. 5.	H O S T Ě Film USA. Tragédie jednoho dne a noci. Film je mládeži nepřístupný.
20. 5.—23. 5.	DÝM BRAMBOROVÉ NATĚ Český film podle románu nár. umělce B. Říhy „Doktor Meluzín“. Film je mládeži nepřístupný.

24. 5.—26. 5. **HLAVA 22**
Nezvyklý pohled do života amerických vojáků. Film je mládeži nepřístupný.

27. 5.—30. 5. **REGENTKA**
Španělský film. Drama lásky a žárlivosti. Film je mládeži nepřístupný.

31. 5.— 2. 6. **VÁŠEN A PENÍZE**

Začátky představení v 19.30 hodin! Za nepříznivého počasí se představení budou konat v kině Svět.

Kino Drahotuše:

5. 5.— 6. 5. **SEDM TUN DOLARŮ**
v 19 hodin Maďarská filmová veselohra. Film je mládeži nepřístupný.

8. 5. v 19 hodin **ČERVENÝ STAN**
9. 5. v 16.30 hodin Sovětský film o výpravě generála Nobila. Film je mládeži přístupný.

8. 5. v 16.30 hodin **PRINC BOB**
9. 5. v 19 hodin Maďarská filmová opereta. Film je mládeži přístupný.

11. 5. a 13. 5. **VELKÝ ŠÉF**
v 19 hodin Francouzská kriminální komedie. Film je mládeži přístupný.

15. 5. **MALÁ MOŘSKÁ VÍLA**
14.30 a 16.30 hodin Český film podle stejnojmenné pohádky H. Ch. Andersena

15. 5. v 19 hodin **„14“**
Anglický film. Osud opuštěných sourozenců. Film je mládeži nepřístupný.

18. 5. v 19 hodin **LININA SVATBA**
Příběh z norské vesnice. Film je mládeži do 18 let nepřístupný.

20. 5. v 19 hodin **PACHO, HYBSKÝ ZBOJNÍK**
22. 5. v 16.30 hodin Slovenský film. Mládeži nepřístupný.

22. 5. v 19 hodin **NADMUTÉ MĚSTO**
Film USA. Příběh člověka, jemuž box vzal zdraví a ideály. Film je mládeži nepřístupný.

25. 5. v 19 hodin **ZVĚTŠENINA**
Anglický film. Mládeži nepřístupný.

27. 5. v 19 hodin **HLAVA 22**
29. 5. v 19 hodin Film USA. Mládeži nepřístupný.

29. 5. v 16.30 hodin **AFRIKA**
Francouzský film o životě vzácných zvířat. Film je mládeži přístupný.

Představení pro děti a mládež: každou neděli ve 14.30 hodin

1. 5. **STATEČNÝ OSCEOLA**
Dobrodružný film NDR

8. 5. **O PTAČÍ VÍLE A STATEČNÉM PASTÝŘI**
Film podle staré uzbecké legendy

15. 5. **MALÁ MOŘSKÁ VÍLA**
Česká filmová pohádka

22. 5. **CÍSAŘŮV PEKAŘ**
Česká historická veselohra

29. 5. **KRÁSNÁ VARVARA**
Pohádka o princezně z kouzelné říše

ZEMŘELÍ

občané z Hranic v březnu 1977

Stanislav Večeřa, Komenského 1149
Františka Hynčicová, Drahotuše
František Šindler, Polní 1431
Josef Zachara, Zápotockého 57
Stanislav Kuchyňka, Drahotuše
Rudolf Schmeiler, kpt. Jaroše 1371
Anna Chatrná, E. Krásnohorské 3
Petr Kořistka, Trávnícká 517
Karel Kozák, Olšovec
František Zemánek, Teplice n. Beč.
Ludmila Pavlišťíková, Hálkova 909
Zdeněk Vaculík, Trávnícká 517
Marie Perutková, Gottwaldovo nám. 17
Anna Kosczálová, Jaselská 1128
Antonín Cabák, nám. Jiřího z Poděbrad 1278
Karel Machanec, Teplice n. Beč.
Adolf Lévy, Velká
Marie Hošková, Galašova 513
Alfréd Horník, kpt. Jaroše 1361

Čest a vděčná paměť všem zesnulým spoluobčanům!

OPRAVA CHYBY V TEXTU:

V březnovém čísle Zpravodaje byl zveřejněn nesprávný text pod fotografií na titulní straně. Jedná se o **nákupní středisko JEDNOTA v Drahotuších.**

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic n. B. vydává Jednotný klub pracujících
v Hranicích. Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc.